

Avdelning nord
Gudrun Kågström Lindberg
Gudrun.Kagstrom-Lindberg@ivo.se

Skogsro AB
Såggatan 3
920 70 Sorsele

Ärendet

Tillsyn av HVB för barn och unga – vid Skogsro HVB i Sorsele Kommun - oanmäld

Beslut

Ärendet avslutas

Bakgrund

Enligt 3 kap. 19 § socialtjänstförordningen (SoF) ska Inspektionen för vård och omsorg (IVO), inspektera hem för vård eller boenden (HVB) för barn och ungdom minst två gånger per år. Inspektionerna kan vara föranmälda eller oanmälda men minst ett besök ska vara oanmält. Den som inspekterar verksamheten ska samtala med de barn och ungdomar som samtycker till det. Tillsynen vid detta tillfälle var huvudsakligen inriktad på personal och bemanning, säkerhet, trygghet och delaktighet samt verksamhetens hantering av synpunkter och klagomål.

Underlag

Inspektionen för vård och omsorg genomförde den 20 mars 2014 en oanmäld inspektion på HVB hemmet Skogsro. Representanter för IVO var inspektörerna Gudrun Kågström-Lindberg och Erica B Birgersson. Vid inspektionen intervjuades en personal och fem ungdomar.

Redovisning av tillsyn

Personalen uppgav att han arbetat som behandlingsassistent i verksamheten sedan 2007 och att han är utbildad behandlingsassistent. Föreståndare för verksamheten är Elin Ludvigsson som finns på plats på Skogsro måndag till torsdag varje vecka.

Verksamheten har sju platser i huset och en i stugan på gården. Där bor för närvarande en flicka som är 16, snart 17 år gammal. Det finns nu sju ungdomar inskrivna, fyra pojkar och tre flickor. Alla utom en finns hemma vid inspektionen.

Fram till 18.00 tjänstgör fyra personal samt en praktikant. Två av personalen finns vid tillfället för inspektionen i Sorsele tillsammans med

en av ungdomarna. Normalt arbetar två-fyra personal på eftermiddagar och kvällar, tre (varav en elevassistent) dagtid då ungdomarna är på skolan samt två personal på nätter och helger.

Verksamheten har ungdomsmöten varje tisdag. Där tar ungdomarna upp förslag och klagomål. Dessa diskuteras på personalmötet kommande dag och återförs oftast till ungdomarna till middagen samma dag.

HVB hemmet försöker stimulera ungdomarna till att ha en aktiv fritid och säger att de ska ha minst en fritidsaktivitet per vecka. Gemensamma aktiviteter är vanligt, men ingen tvingas medverka.

Verksamheten använder sig av ett belöningssystem för att stimulera ungdomarna till olika saker. Det kan handla om att kliva upp på morgonen och åka till skolan, att göra läxor, delta i fritidsaktiviteter mm. Ungdomarna belönas med en högre veckopeng om de visar färdigheter och uppnår satta mål.

HVB hemmet har köpt en fastighet inne i Sorsele som man har för avsikt att börja använda som utslussverksamhet. De ungdomar som ska förberedas till att flytta hemifrån ska ges möjlighet att bo där tillsammans med personal. Det är tänkt att utslussboendet ska ha fyra platser.

Telefonsamtal med föreståndaren

Föreståndaren uppger att Skogsro har tillstånd för åtta ungdomar, sju i huset och en i stugan på gården. Där kan endast de ungdomar som bedömts klara av det bo.

För närvarande har de en 16-årig (snart 17 år) flicka boende i stugan. Flickan är i fas fem i behandlingen och det planeras att hon ska flytta till Umeå för att börja gymnasium i höst. Hon är HVB placerad. I samråd med placerande kommun och flickan har man bedömt att hon är mogen och redo för att bo själv i stugan. Hon kan ta sig in i huset dygnet runt om hon vill.

Ungdomarnas synpunkter

Samtliga intervjuade ungdomar uppgav att de trivdes bra på Skogsro och att de kände sig trygga. De uppgav att det fanns massor av regler på boendet, men att det inte var något större problem att följa dem. En regel var till exempel att man måste kliva upp på morgonen, en annan att man inte fick röka annat än med föräldrarnas tillåtelse.

Ungdomarna tycker att det är bra att de får förtjäna extra veckopengar, till exempel genom att mata hästarna, städa och tvätta eller komma sig iväg till skolan.

Varje tisdag har de ungdomsmöte tillsammans med personalen. De planerar då till exempel kommande aktiviteter och får ge förslag om olika saker.

Ett par av ungdomarna har klagat på att de endast får vara i Sorsele en kväll per vecka och att de måste hjälpa till att ta hand om hästarna.

Skälen för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

1 kap. 2 §, 3 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL

3 kap. 3 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF

2 kap. 3 §, 3 kap. 1 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2003:20) om hem för vård eller boende.

Bedömning

I enlighet med bestämmelserna i 3 kap. 1 § SoL ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet och det ska finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Enligt 2 kap. 3 § SOSFS 2003:20 ska det dessutom, för barn som är under 18 år som är inskriven vid ett hem för vård eller boende, finnas personal tillgänglig dygnet runt i verksamhetens lokaler. I enlighet med 3 kap. 1 § samma föreskrift ska ett hem för vård eller boende ha de lokaler som behövs för att tillsförsäkra den enskilde boende, vård och behandling som är av god kvalitet och uppfyller kraven på säkerhet.

När åtgärder rör barn ska det, enligt 1 kap. 2 § SoL, särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Dessutom ska verksamhet vid HVB hem, i enlighet med bestämmelserna i 3 kap. 3 § SoF bygga på förtroende för och samarbete med den enskilde och utformas så att vistelsen upplevs som meningsfull. Den enskildes integritet ska respekteras och de insatser som görs ska anpassas till den enskildas behov och förutsättningar.

Alla barn och unga som bor på HVB hem har rätt till en insats av god kvalitet. Vad som är god kvalitet är inte tydligt reglerat. Det finns vidare liten vägledning vad som krävs för att vården ska anses uppfylla kravet på säkerhet. Det är inte heller tydligt reglerat hur personalens närvaro i verksamhetens lokaler ska se ut.

IVO konstaterar att verksamheten har tillstånd för en plats i en stuga på tomten. Det innebär att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende, SOSFS 2003:20, även gäller för den platsen. Platsen i stugan ska alltså tillförsäkra den enskilde som bor där, vård och behandling som är av god kvalitet och uppfyller kraven på

säkerhet i enlighet med 3 kap. 1 § SOSFS 2003:20. Frågan om platsen i stugan når upp till de angivna kraven för flickan som bor där idag måste bedömas utifrån ett helhetsperspektiv med stöd av begreppet god kvalitet.

I begreppet god kvalitet ingår områden som bland annat självbestämmande, integritet, helhetssyn, trygghet, säkerhet och personals tillgänglighet. För att bedöma vad som är god kvalitet för den enskilde behöver omständigheter som den unges ålder, syftet med insatsen, problematik, ursprung, kön och religion tas i beaktande.

IVO anser att det är av största vikt att det görs en individuell bedömning i varje enskilt fall platsen i stugan ska användas. Det bör göras en analys över den aktuella situationen och vilka eventuella risker som finns med placering i ett sådant boende samt en bedömning av hur den enskilde tillförsäkras en vård som är säker och är av god kvalitet.

IVO konstaterar att verksamheten, i det aktuella fallet, har gjort en individuell bedömning i samråd med placerande kommun där man tagit hänsyn till flickans ålder, resultatet av behandlingen, att det fanns en planering om flytt till eget boende i höst och att vistelsen i stugan därför utgjordes av ett led i flickans behandling.

Utifrån dessa omständigheter anser IVO att platsen i stugan uppfyller kraven enligt 3 kap. 1 § SOSFS 2003:20. IVO anser sammantaget att personalen är tillräckligt tillgängliga för att kunna tillförsäkra den unge en vård och behandling som är av god kvalitet och att boendet i övrigt uppfyller kraven på säkerhet för den unge. Om platsen i stugan är lämplig och uppfyller kraven i föreskriften för andra inskrivna ungdomar kommer att bedömas löpande.

IVO har, mot bakgrund av inhämtad information, inte heller funnit brister i tillsynens övriga delar som avser personal, bemanning, delaktighet samt verksamhetens hantering av synpunkter och klagomål.

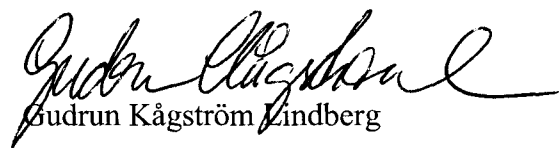

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Inga-Märta Forsström. I den slutliga handläggningen har inspektören Erica B Birgersson och Emelia Hedman deltagit. Inspektören Gudrun Kågström-Lindberg har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Inga-Märta Forsström

Gudrun Kågström Lindberg